

Т Е С Т

ЗА КОНКУРСНИЯ ИЗПИТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

07.04.2012 г.

1. В кой ред е допусната правописна грешка?

- а) каменни скулптури
- б) сламенни покриви
- в) пламенни възторзи
- г) племенни традиции

2. В коя дума НЕ е допусната правописна грешка?

- а) абитуриент
- б) абитурент
- в) абитюренг
- г) абитюриент

3. В кой ред е допусната правописна грешка?

- а) таксувам, буксувам, бесувам
- б) местност, словесност, опасност
- в) актив, негатив, аперитив
- г) софиянец, азиятец, марсианец

4. В кой ред всички думи са написани правилно?

- а) интеллигент, ентузиаст, ерудит
- б) сверка, свера, светиня
- в) елексир, електорат, електрод
- г) двуточие, двуличие, двуезичие

5. В коя от подчертаните думи е допусната правописна грешка?

Примамен (а) от романтичната игра на бликащото си, иронично фабулиращо въображение (б), редом с чудноватите герой (в) на своите романи и разкази Йозеф Рот извая грандиозния, духовит (г) и паметен образ на своята личност.

6. В коя от подчертаните думи НЕ е допусната правописна грешка?

Обучението в Древния Египет (а) е започвало с писане на ероглифи (б) с пръчица върху глинени плочки, след което се преминавало към писане с трастиково (в) перо и мастило върху папирус (г).

7. В кое от изреченията е допусната правописна грешка?

- а) Меката мебел, изработена по индивидуален проект, ще внесе уют и комфорт във вашия дом.
- б) В пицарията на ъгъла приготвят превъзходна лазаня с кремвирши, зеленчуци и пресни подправки.
- в) Продавам ролков магнетофон в добро състояние с две оригинални тонколони.
- г) За изливането на бетона се изработва кофраж със специална конструкция.

8. В кое от изреченията НЕ е допусната правописна грешка?

- а) Пътнически влак, пътуващ от Барселона за Милано, се озова ненадейно в швейцарския град Цюрих заради диспечерска грешка.
- б) Европейският омбудсман призова Европейската комисия да корегира една административна грешка в наредба за риболовните квоти.
- в) Всички икономисти са категорични, че обезценяването на еврото не може да компроментира валутния борд в България.
- г) Министърът на финансите е уверен, че крайният резултат от решението за професионалните пенсионни фондове ще удовлетвори инвеститорите.

9. В кой ред е допусната правописна грешка?

- а) нежелайки
- б) нежелаещ
- в) нежелан
- г) не желаел

10. В кой ред НЕ е допусната правописна грешка?

- а) съдия изпълнител
- б) член кореспондент
- в) студент-първокурсник
- г) кандидат-студент

11. Кое от имената е написано правилно?

- а) Карл четвърти
- б) Робърт Дауни Младши
- в) Ото фон Бисмарк
- г) Шарл Дьо Гол

12. Кое от имената на географски обекти НЕ е написано правилно?

- а) Златна Панега
- б) Златни Пясъци
- в) Нова Загора
- г) Нови пазар

13. В кое от изреченията има граматична грешка?

- а) Няколко славея огласяха простора с чудните си песни.
- б) Три бяха основните критерии при оценката на проектите за общ устройствен план на Плевен: цена, концепция и срок за изпълнение.
- в) Специалистите очертават два възможни сценария за развитие на икономиката: оптимистичен и песимистичен.
- г) Двама героя ще загинат в седмия роман на английската писателка Джоан Роулинг, но Хари Потър и приятелят му Рон ще живеят за радост на почитателите си по цял свят.

14. В кое от изреченията **НЯМА** граматична грешка?

- а) Една от най-люксовите и скъпи яхти в света е собственост на кралското семейство на Саудитска Арабия.
- б) Прочетохме Наредбата за държавните изисквания за приемане на българските и чуждестранни студенти във висшите училища на Република България.
- в) Подписана е Спогодба между българското и германското правителства за избягване на двойното данъчно облагане.
- г) Археологическият и Етнографският музеи са най-посещаваните туристически обекти във Варна.

15. В кое от изреченията има граматична грешка?

- а) Бившият олигарх Ходорковски сега е най-известният затворник в Русия.
- б) Колета с поръчаните книги получих миналия месец.
- в) Беше ли успешен планът за спасяването на еврото?
- г) Белгийската тенисистка Жустин Енен обяви, че слага край на състезателната си кариера заради травма в лакътя.

16. В кое от изреченията **НЯМА** граматична грешка?

- а) На представлението беше и писателят, чийто пиеси са най-посещавани през последните години.
- б) Трябва да си купиш здрав велосипед, когато да караш няколко години без ремонти.
- в) Никога няма да забравим учителя, когато всички дълбоко уважавахме.
- г) Трансилвания се управлявала от войводи, един от които бил прословутият Влад Цепеш, по-известен като Дракула.

17. В кое от изреченията има граматична грешка?

- а) Госпожо, имала ли сте проблеми на работното място?
- б) Д-р Пенев, Вие ли сте написали тази рецепта?
- в) Господине, Вие сте били виновен за катастрофата.
- г) Госпожице, Вие сте ме лъгали още от първата ни среща.

18. В кое от изреченията **НЯМА** граматична грешка?

- а) Прилагайки това лечение, болката намалява и постепенно отминава.
- б) Разглеждайки поведението на НЛО, не можем да не отбележим големия интерес, който проявяват тези обекти към космическите кораби на Земята.
- в) Изключих телевизора, преди да изляза, но връщайки се от работа, той беше включен.
- г) Церемонията по награждаването на първенците ще се състои в зала „Универсиада”, на която ще бъдат връчени и две специални награди.

19. В кое от изреченията има пунктуационна грешка?

- а) Разбира се, всеки може да изрази и обратната гледна точка.
- б) Изглежда, парите не растат по дърветата.
- в) Напротив, много се радвам да те видя.
- г) Например, теорията на множествата е дял от математиката.

20. В кое от изреченията **НЯМА** пунктуационна грешка?

- а) Много искам да пътувам да посетя различни градове да се запозная с интересни хора.
- б) Може да покажеш картините си да видим какво и как рисуваш.
- в) Трябва да кажа на приятелите си да престанат да ме одумват зад гърба ми.
- г) Трябва да живееш разумно днес да не съжаляваш утре!

21. В кое от изреченията има пунктуационна грешка?

- а) Населението в тези райони обеднява, притиснато от икономическата криза, и строителството замира.
- б) Директорът ми подаде ръка, но сякаш без особена радост, и ми зададе някакъв формален въпрос.
- в) Имам свободно време само през почивните дни и то не винаги.
- г) Поздравих момичето на рецепцията в хотела и то ми се усмихна.

22. В кое от изреченията НЯМА пунктуационна грешка?

- а) В Париж пуснаха първите автомати за книги, които приличат на машини за кафе само, че са по-големи и осветени, за да могат клиентите да виждат предлаганите заглавия.
- б) В Париж пуснаха първите автомати за книги, които приличат на машини за кафе, само че са по-големи и осветени, за да могат клиентите да виждат предлаганите заглавия.
- в) В Париж пуснаха първите автомати за книги, които приличат на машини за кафе, само че са по-големи и осветени, за да могат клиентите, да виждат предлаганите заглавия.
- г) В Париж, пуснаха първите автомати за книги, които приличат на машини за кафе, само че са по-големи и осветени, за да могат клиентите да виждат предлаганите заглавия.

23. В кой ред отношението между думите е различно от отношението между думите в другите редове?

- а) огън – дим
- б) букет – цвете
- в) ято – птица
- г) клавиатура – клавиш

24. В кой ред отношението между думите е както в двойката думи *vlak – гара*?

- а) самолет – въздух
- б) автомобил – автомивка
- в) трамвай – депо
- г) кораб – пристанище

25. В кое от изреченията думата *огън* е употребена с пряко значение?

- а) Саудитската полиция откри огън срещу протестен митинг в източния град Катиф.
- б) Не позволявайте на децата да палят сами огън в огнището и винаги дръжте наблизко пожарогасител!
- в) Никога не прекъсвам връзките си с хора, с които сме минали през огън и вода.
- г) Няма огън в очите ни, няма радост в сърцата ни.

26. В кой ред думите НЕ са антоними?

- а) безчестен – честен
- б) безславен – славен
- в) безобиден – обиден
- г) безкраен – краен

27. В кой ред думите НЕ са синоними?

- а) обвинявам – оневинявам
- б) уповавам се – осланям се
- в) концентрирам се – съсредоточавам се
- г) прогнозирам – предвиждам

28. Кой от следните фразеологизми НЕ е синоним на израза *отмъщавам на някого*?

- а) Разчиствам си сметките с него.
- б) Изкарвам му го през носа.
- в) Правя му вятър.
- г) Връщам му го тъпкано.

- Прочетете откъсите от деформиран текст и изпълнете следващата задача:

1.

– Видя ли – рекъл орачът – колко си по-слаб от вола и не можеш да теглиш ралото? Отсега нататък волът винаги ще те муши с рогата си, а ти да бягаш от него и отдалеч да му правиш поклон!

След това орачът разпрегнал вълка, ударил го силно още два-три пъти с остена и си отишъл.

2.

Оттогава, та и до днес вълкът никога не напада вол. Той напада кон, овца, агне, магаре, но вол – никога! Щом види вол, бяга далеч от него, защото го е страх да не го впрегнат пак да оре.

3.

Веднъж човекът отишъл да оре. Орал що орал, станало пладне и той пуснал воловете да починат и попасат трева, па легнал да дремне малко. Докато спял орачът, минал вълкът, изял единия вол и се излегнал сит и щастлив на ливадата.

4.

А вълкът, научен да живее на свобода и безгрижно, искал да се измъкне от ярема, та се дърпал насам-натам, спирал се без време и орачът го биел с остена и бодял с железен бод. Поорал така човекът докъм залез слънце, мушил с копралята си вълка и тоя най-после паднал обезсилен на браздата.

5.

Едно време всички животни шетали по земята свободно. Човекът не ги преследвал, те ходели на воля и си живеели добре.

6.

Орачът се събудил, видял каква беда го сполетяла, отишъл и хванал вълка, та го впрегнал в ралото. Така орал орачът през целия ден – с един вол и с един вълк. Волът, понеже си знаел работата, ходел кротко в браздата и теглел ралото.

29. В кой ред частите на текста са подредени така, че да се възстанови логическата му последователност?

- а) 5, 3, 1, 2, 4, 6
- б) 3, 5, 6, 2, 1, 4
- в) 3, 6, 1, 4, 5, 2
- г) 5, 3, 6, 4, 1, 2

● Прочетете текста и изпълнете задачите към него (от 30. до 35. включително):

Едно от първите влияния, които проникват в нашия духовен живот до началото на XIX век, е онова, което иде от малката Дубровнишка република. Дубровник е славянското име на тази република, разположена на източния бряг на Адриатическо море, а на италиански тя се е наричала Рагуза. На Дубровнишката република, тъй славна някога със своята жива търговия, със своята култура и литература, тъй много възпявана и обезсмъртена от мнозина поети, е било съдено да играе важна роля в икономическия и духовния живот на българите през време на робството.

Тази малка република, която през 1587 г. е наброявала около 30 хиляди жители, е създала през XVI и XVII век бележита национална литература и е била в най-живи отношения със западната хуманитарна образованост. Тя е създала не само даровити поети, но и бележити художници, теолози, математици и археолози. Оттам са излезли редица ученици на италианските хуманисти; мнозина от тези ученици са работили като професори не само в Италия, но и в немски и френски университети. В културно отношение Дубровник се е развивал под непосредното влияние на Италия. Италианският ренесанс се е отразил силно както в изкуството, тъй и в литературата на тази република. След падането на Цариград през 1453 г. мнозина бележити учени гърци са намерили убежище в Дубровник и те от своя страна са оказвали известно влияние върху дубровнишката класическа литература. Но въпреки тези външни влияния Дубровник е запазил националната самобитност на своята литература и култура. Дубровнишките поети са писали не само на латински и италиански, но и на родния им хърватски език. В голяма част от техните творения е отразен народният живот. Изобищо цялата далматинска култура, представител на която се явява Дубровник, е била образувана от взаимодействието на италианския и славянския дух.

Търговските отношения между България и Дубровник датират още от времето на Иван Асен II – първата половина на XIII век. Тия отношения още тогава са били тъй експанзивни, че царят е издал грамота, с която е определил условията на търговията, давал е на дубровчаните големи привилегии и ги е наричал „верни и драги гости на царството ми”. След падането на България търговските отношения с Дубровник се съживяват още повече, а заедно с това се засилват и духовните връзки между двата народа. Будните дубровнишки търговци са били единствена връзка между нашите земи и Западна Европа. Самото турско правителство е отваряло най-широк път за тази търговия, като е съзнавало нейното икономическо значение. Между всички чужденци по онова време само дубровчаните са имали право да търгуват и пътуват свободно из турските владения. Дубровнишките търговци са имали колонии в Русе, Варна, Шумен, София, Провадия, Добрич, Велико Търново, Пловдив и други градове. Дубровчаните са будили тия градове от мъртвило, държали са ги в течение на европейската култура и са носили вести за един съвсем друг живот, чието ехо тъй много е съживявало и ободрявало поробенения народ.

(Боян Пенев, „Дубровник”)

30. Какъв е жанрът на текста?

- а) очерк
- б) разказ
- в) есе
- г) отзив

31. Кое от следващите твърдения е вярно според текста?

- а) През Ренесанса италиански професори преподават в немски и френски университети.
- б) Дубровнишката република възниква през XVI-XVII век.
- в) Италианският ренесанс има благотворно влияние върху развитието на изкуството в Дубровник.
- г) След падането на България под османска власт търговските отношения с Дубровник замират.

32. Кое от следващите твърдения НЕ е вярно според текста?

- а) В миналото Дубровник е самостоятелна държава.
- б) Рагуза е славянското название на Дубровнишката република.
- в) През XV век много гръцки учени се преселват в Дубровник.
- г) Дубровнишките търговци имат свободен достъп до територията на Османската империя.

33. Дубровнишката република играе важна роля в живота на българите до началото на XIX век, защото:

- а) поради икономическата изгода дубровнишките търговци се ползват с протекцията както на българските, така и на османските владетели по нашите земи;
- б) през този период дубровчани са единствените представители на европейската култура, които допринасят за духовното пробуждане на поробените българи;
- в) поетите на Дубровник създават творби, в които е изобразен животът на народа;
- г) връзките между България и Дубровник имат шествековна история.

34. Как е осъществена връзката между първия и втория абзац на текста?

- а) чрез синоним
- б) чрез перифраза
- в) чрез съюз
- г) чрез местоимение

35. Подчертаната дума *колонии* в текста означава:

- а) зависими в политическо и икономическо отношение територии;
- б) общности, състоящи се предимно от емигранти;
- в) форми на съвместно съжителство на организми;
- г) административно обособени области.

36. Коя от следващите творби НЕ е написана в стихотворна реч?

- а) „Към брата си”
- б) „Самодивските скали”
- в) „Сто двадесет души”
- г) „Ще бъдеш в бяло”

37. Коя от следващите творби е сонет?

- а) „Пловдив”
- б) „Спи езерото”
- в) „Две хубави очи”
- г) „Художникът и вятърът”

38. Коя от следващите творби НЕ е разказ?

- а) „На оня свят”
- б) „Пролетна измама”
- в) „Болница”
- г) „Последна радост”

39. Кой е авторът на поемата „Ралица”?

- а) Иван Вазов
- б) Пенчо Славейков
- в) Пейо Яворов
- г) Димчо Дебелянов

40. Кой от следващите разкази НЕ е написан от Елин Пелин?

- а) „Спасова могила”
- б) „Задушница”
- в) „По жътва”
- г) „Другоселец”

41. „И на яве, и на сън” е:

- а) елегия от Димчо Дебелянов
- б) ода от Иван Вазов
- в) лирическа миниатюра от Пенчо Славейков
- г) поема от Пейо Яворов

42. Кой разказ на Йордан Йовков съдържа възхвала на творческия труд?

- а) „Песента на колелетата”
- б) „Албена”
- в) „Вълкадин говори с Бога”
- г) „По жицата”

43. От кое стихотворение на Смирненски са следващите стихове?

*Тази вечер Витоша е тъй загадъчна и нежна –
като теменужен остров в лунносребърни води,
и над смътния ѝ гребен, сякаш в болка безнадеждна,
се разтапят в тънка пара бледи есенни звезди.*

- а) „Цветарка”
- б) „Уличната жена”
- в) „Жълтата гостенка”
- г) „Братчетата на Гаврош”

44. Кое от твърденията е вярно?

- а) В разказа „Косачи” от Елин Пелин една приказка и една песен помагат на Благолаж да направи своя избор между принудата на битовите реалии и любовта.
- б) В края на разказа „Серафим” от Йордан Йовков героят остава сам с мъката си по умиращия кон.
- в) Чрез образа на Ирина от романа „Тютюн” Димитър Димов изобразява трагедията на личността, която ясно осъзнава гибелта си, но няма духовни сили да я предотврати.
- г) Катерина („Железният светилник” от Димитър Талев) превъзмогва обичта си към Рафе Клиниче, за да не наруши традиционните морални норми на строгия патриархален свят.

45. Кое от твърденията НЕ е вярно?

- а) В стихотворението „До моето първо либе” от Христо Ботев лирическият герой си представя народния бунт като страховита и величествена природна стихия.
- б) В романа „Под игото” Иван Вазов използва метафорите „лудост”, „поетическо безумие” и „пиянство”, за да изобрази неочаквания, буен изблик на смелост и порив към свобода у поробен народ.
- в) Жанровата природа на „Бай Ганьо” от Алеко Константинов обединява елементи и на фейлетона, и на очерка, и на разказа, затова текстът не може да бъде дефиниран еднозначно като литературен вид.
- г) „Борбата е безмилостно жестока...” е едно от ранните стихотворения на Вапцаров.

46. За кой разказ се отнася следният текст?

Кулминацията в разказа е първата сълза, която героят пролива през живота си. Това е моментът на морално-психологическия катарзис на героя, на неговото нравствено просветление. (Св. Игов)

- а) „Дядо Йоцо гледа”
- б) „Индже”
- в) „Чорба от греховете на отец Никодим”
- г) „Юнашки глави”

47. Каква е художествената функция на *сребърната гора* в стихотворението „Прозорец” от Атанас Далчев?

- а) Представя метафора на илюзорния свят, сред който героите преследват своята мечта.
- б) Изразява възхищението на поета пред красотата на българските гори през зимата.
- в) Представя алегоричен образ на сребролюбие, разяждащо душата на героя.
- г) Внушава тъга посредством контраста с пролетното оживление в природата.

48. В кой ред има излишна дума?

- а) елегия, ода, балада, сонет
- б) завръзка, кулминация, развързка, епилог
- в) метафора, метонимия, експозиция, епитет
- г) разказ, фейлетон, повест, роман

49. В кой ред всички тропи и фигури са използвани в подчертания стих?

*Език свещен на моите деди,
език на мъки, стонове вековни,
език на тая, дете ни роди
за радост не – за ядове отровни. (Ив. Вазов)*

- а) сравнение, хипербола, градация
- б) метонимия, символ, олицетворение
- в) епитет, инверсия, антитеза
- г) синекдоха, литота, оксиморон

50. Кое изразно средство НЕ присъства в изречението?

Падна чудна лятна нощ, прохладна и свежа. (Елин Пелин)

- а) епитет
- б) метафора
- в) инверсия
- г) алегория

ОТГОВОРИ

на теста
за конкурсния изпит по *Български език и литература*

Номер на задачата	Верен отговор	Номер на задачата	Верен отговор
1.	б	26.	в
2.	а	27.	а
3.	г	28.	в
4.	а	29.	г
5.	в	30.	а
6.	г	31.	в
7.	б	32.	б
8.	а	33.	б
9.	а	34.	г
10.	г	35.	б
11.	в	36.	б
12.	б	37.	а
13.	г	38.	в
14.	а	39.	б
15.	г	40.	г
16.	в	41.	в
17.	а	42.	а
18.	б	43.	а
19.	г	44.	в
20.	в	45.	г
21.	в	46.	б
22.	б	47.	а
23.	а	48.	в
24.	г	49.	в
25.	б	50.	г